

Do's and Dont's tijdens de sjoeldiensten

Vaak wordt mij gevraagd wat er nu wel en niet kan tijdens een sjoeldienst. Hoe mag of moet men zich gedragen, wat is wenselijk en wat kan storend zijn.

Ik wil hieronder aangeven, ook naar de Hoge Feestdagen toe, wat wij in de sjoel in de LJG Amsterdam als wenselijk en onwenselijk vinden. Een ding staat hierbij voorop: respect hebben voor iedereen die onze sjoeldiensten bezoekt zodat iedereen in rust en harmonie deel kan zijn van ons minjan.

1) Mobiele telefoons moeten zijn uitgeschakeld voordat u de sjoelruimte in gaat. Er zullen binnenkort ook borden in de hal en bij de ingang van de sjoel staan. De dames en heren van het ontvangst comité zullen hier extra op letten tijdens Bar- en Bat Mitswa's omdat er dan veel gasten aanwezig zijn.

2) Foto's of video's mogen tijdens de diensten niet gemaakt worden, ook niet met smart-phone's. Tijdens speciale gelegenheden (*Benee Mitswa* en *choepot* bijvoorbeeld) mag er een fotograaf aanwezig zijn, die alleen vanaf het balkon foto's mag maken (dit geldt ook voor video-opnames). Na de dienst mogen foto's en video's gemaakt worden tijdens de kiddoesj, maar respecteert u wel dat sommige mensen dit niet willen.

3) Wij hechten aan de regels van '*tsnioet*'. Dit houdt in dat er geen strikte kledingvoorschriften zijn, maar dat we er wel van uitgaan, dat iedere sjoelbezoeker zich voor de gelegenheid kleedt. Niet te bloot, netjes gekleed, zoals u naar een gelegenheid gaat waar de kleding netjes of feestelijk is. Tijdens de diensten is het doorgaans een feestdag, ofwel Sjabbat ofwel een van de chagiem. Op het parochet van de Aron Hakodesj staat: *Da lifnee mi ata omeed*, 'Weet voor Wie je staat'.

4) Kinderen verwelkomen we heel graag in sjoel en ook tijdens de diensten. Zij zijn onze continuïteit. Voor een positief gevoel voor uw kinderen, uzelf en de andere sjoelbezoekers is het van belang dat u de kinderen ook leert dat er bepaalde momenten tijdens de dienst zijn dat het even stil moet zijn. Die momenten zijn in ieder geval: de *derasjot* (predikaties), de stille *amida* (het hoofdgebed als het in stilte gezegd wordt), tijdens de herdenking van de overledenen aan het einde van de diensten, als de namen genoemd worden en kaddisj wordt gezegd. Het beste kunt u dan ook tijdens die gedeelten even de sjoelruimte verlaten – als dit nodig zou zijn, om daarna weer terug te komen.

Natuurlijk mag u speelgoed voor de kinderen meenemen naar sjoel, maar zorgt u er svp voor dat het speelgoed is dat geen lawaai maakt. Liever geen tekeningen laten maken in de sjoel, omdat dat anderen kan storen tijdens de Sjabbat en feestdagen.

Uw kind mag ook best de omgeving verkennen – hierbij denk ik aan de bima of de Aaron Hakodesj. Zorg wel dat uw kind, op de momenten dat er veel mensen staan, daar even weg wordt gehaald. Dus ook hierbij geldt, het mag wel, maar wel op de goede momenten.

Omgekeerd ga ik er ook vanuit dat de bezoekers van onze sjoel ook begrip hebben voor gezinnen met kinderen die onze diensten bezoeken. Het is fijn als er kinderen in sjoel zijn en een beetje geluid mogen ze best maken.

5) Tijdens de Jizkor met de Hoge Feestdagen, met name ook tijdens de Jizkor op Jom Kipoer en tijdens alle *derasjot* verzoeken wij u om ofwel voorafgaand de sjoelruimte te verlaten, ofwel te blijven zitten, tot na de jizkor en na de *derasja*. Het is erg storend voor de rabbijn, maar zeker ook voor de aanwezigen, als er tussendoor naar binnen en buiten gelopen wordt. Er wordt ruim gelegenheid gegeven om hier rekening mee te houden.

6) Bij een Bar/Bat Mitswa verzoeken wij u uw gasten en de familie actief te informeren (liefst via de uitnodigingskaart) dat men geen foto's of geluidopnames mag maken tijdens de dienst. Ook moeten

de mobiele telefoons uitgezet worden voordat men de dienst binnenkomt. Het gooien van snoepjes wordt steeds vaker gedaan bij ons en is leuk en vrolijk. Daarbij: “de woorden van Tora zijn als honing in onze mond”, maar wilt u erop toezien en van tevoren afspreken, dat deze niet vanaf het balkon worden gegooid, en dat ze zachtjes naar de bima worden gegooid, nadat de rabbijn de *mi sjeberach* heeft uitgesproken. Ze mogen niet tijdens de Tora dienst worden uitgedeeld. De snoepjes moeten ook kosjer zijn.

7) De *Tanach* en *sidoer* mogen uit respect voor de inhoud niet op de grond gelegd worden. Hiervoor zijn de boekenplankjes voor ieder zitplaats en op de eerste rijen zijn er vakjes onder de zitplaatsen. De plankjes zijn alleen voor boeken en eventueel een handtas. Het is dus niet de bedoeling dat u uw voeten of uw kinderen erop zet.

Tot slot: *we’ahavta lere’acha kamocho*, hou van de ander als van jezelf. Mocht er toch iets zijn waar u zich aan stoort, benader dan de *sjammasj*, de *gabbai* of de *parnassiem*, of zeg het zelf op een rustige en vriendelijke toon, precies zo als u zelf benaderd zou willen worden.

Ik hoop van harte dat het bovenstaande ertoe kan bijdragen dat de diensten nog mooier en betekenisvoller zullen kunnen zijn voor ons allemaal, zodat wij met respect voor elkaar steeds de diensten zullen kunnen beleven.

Met vriendelijke groeten,

Menno ten Brink